

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/45/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821201483
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Auxt
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6821201483.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Auxta a členiek senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Anny Snopčokovej v právnej veci žalobcu: F. U., nar. XX. októbra XXXX, bytom XXX XX N. XXX, zastúpený advokátom Mgr. Martinom Jankovičom, Advokátska kancelária Železničná 257/19, 050 01 Revúca, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o zaplatenie 3.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu aj žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 4C/21/2021-181 zo dňa 07. apríla 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 4C/21/2021-181 zo dňa 07. apríla 2022 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, ktoré je povinný žalobca zaplatiť žalovanému v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý rozhodne o výške a náhrade trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Revúca (ďalej „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) rozhodol: „... I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.300,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.300,- eur od 31.05.2019 do zaplatenia, v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba zamieta.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 53,34% do 30 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške...”

1.1. V odôvodnení rozsudku okresný súd okrem iného uviedol: „...Podanou žalobou sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.000,- eur od 31.05.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Žalobu žalobca odôvodnil tým, že uplatnená škoda mu mala vzniknúť v trestnom konaní vedenom Okresným riaditeľstvom PZ v Revúcej, Odborom kriminálnej polície pod P.:Q.-XXX/VYSRA-XXXX, v ktorom bolo žalobcovi dňa 28.06.2017 vznesené obvinenie za pokračovací prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Tr. zákona a za prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Tr. zákona. Po ukončení vyšetrovania v rámci prípravného konania prokurátor Okresnej prokuratúry v Revúcej podal na žalobcu obžalobu vedenú pod sp. zn. 1 Pv 180/17 - 6608 - 5 zo dňa 08.09.2017. Po tom ako bol žalobcovi doručený trestný rozkaz Okresného súdu Revúca, sp. zn. 1T/93/2017 zo dňa

18.09.2017, ktorý prevzal dňa 26.09.2017, sa dal zastupovať obhajcom Mgr. Martinom Jankovičom, a to až do právoplatného skončenia predmetnej trestnej veci. Proti vydanému trestnému rozkazu podal žalobca v zastúpení ním zvoleným obhajcom dňa 02.10.2017 odpor. Na hlavnom pojednávaní dňa 02.05.2018 bol Okresným súdom Revúca vyhlásený odsudzujúci rozsudok, sp. zn. 1T/93/2017-99, ktorý bol zrušený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým bol žalobca spod obžaloby okresného prokurátora Revúca č. k. 1Pv 180/17/6608-5 zo dňa 08.09.2017 oslobodený, pretože skutok, kladený mu za vinu pod bodmi 1/ až 3/ obžaloby, nie je trestným činom. Dovolanie Generálneho prokurátora SR proti rozsudku krajského súdu bolo uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Tdo 36/2019 zo dňa 21.11.2019 odmietnuté. Žalovaná suma 3.000,- eur predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s vedením uvedeného trestného stíhania voči žalobcovi, ktorý pred vznesením obvinenia dňa 28.06.2017 bol osobou bezúhonnou a bezúhonnou osobou bol ďalej aj počas celého trestného konania a aj v súčasnosti. Žalobca sa tiež nedopustil ani žiadneho priestupku. V období od 23.05.2017 do 31.10.2017 žalobca vykonával funkciu starostu obce N., okres V., t.j. v období, kedy voči jeho osobe prebiehalo predmetné trestné stíhanie. V predčasných voľbách, ktoré sa v obci N. konali v novembri 2017, mal žalobca záujem kandidovať za starostu obce N., avšak v dôsledku prebiehajúceho predmetného trestného stíhania od tejto kandidatúry upustil. Žalovaný tiež vykonával funkciu poslanca obecného zastupiteľstva v obci N., bol a je členom Dobrovoľného požiarného zboru v obci N. a naďalej vykonáva funkciu správcu domu smútku v obci N.. Snažil sa žiť aj aktívnym životom, keď napr. dňa 13.04.2019 sa zúčastnil "Revúckych chodeckých pretekov" v kategórii veteráni, kde obsadil 1. miesto. Žalobca žije v obci, ktorá má cca 1200 obyvateľov a predmetné trestné stíhanie nie príliš vhodne vplývalo na jeho reputáciu v malej obci, v ktorej žije, nakoľko po obci sa podľa jeho vedomostí povrávalo, že je trestne stíhaný za trestný čin, a rovnako zle to vplývalo i na psychiku žalobcu aj v domácom prostredí, kde v priebehu celého trestného stíhania žil v neistote a strachu, ako celé trestné stíhanie voči jeho osobe dopadne. Poznatok o možnom spáchaní trestného činu a úradný záznam, že malo dôjsť k spáchaniu trestného činu iniciatívne spísal prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca, ktorý mal byť vylúčený z predmetného konania, t.j. ani nemal predmetnú trestnú vec dozorovať z dôvodu zaujatosti vo veci, keďže táto skutočnosť vyplývala aj z iného trestného spisu v obdobnej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Revúca, pod sp. zn. 2T/207/2017, kde sa tento prokurátor až na podnet tam uvedeného obvineného sám vylúčil z trestného konania, uznesením Okresnej prokuratúry Revúca, sp. zn. 2Pv 180/17/6608-8 zo dňa 07.09.2017, hoci v predmetnej trestnej veci sa sám naopak nevyklúčil. Predmetná vec bola vyhrotená až do takej situácie, že Generálny prokurátor SR podal v tejto veci dovolanie, čo sa bežne v obdobných prípadoch nestáva. A aj napriek tomu, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený, žalovaný v rámci predbežného prerokovania nároku žalobcu na náhradu aj na náhradu nemajetkovej ujmy nebol ochotný sa žalobcovi ani len ospravedlniť, a jeho žiadosť zo dňa 02.04.2019 žalovaný posúdil ako nedôvodnú, a to i napriek tomu, že predmetné trestné stíhanie spolu s dovolacím konaním prebiehalo cca 2 a pol roka (od 28.06.2017 do min. 02.12.2019), kedy žalobca žil v neistote, strachu a úzkosti, kedy mohol prísť napr. o funkciu poslanca Obecného zastupiteľstva obce N. a z toho plynúci príjem.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k riadne doručenej žalobe uviedol, že nárok žalobcu neuznáva a žalobu navrhuje ako celok zamietnuť. Poukázal na skutočnosť, že ani jeden z orgánov verejnej moci, ktorý v danej veci konal za štát, nevydal nezákonné rozhodnutie a zákon o zodpovednosti štátu za škodu nepozná ako špeciálny druh občianskoprávnej zodpovednosti zodpovednosť štátu za výsledok trestného konania. Ďalej poukázal na znenie § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu za škodu, podľa ktorého, právo na náhradu škody možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Z obsahu súdneho spisu Okresného súdu Revúca, sp. zn. 1T/93/2017, ktorý navrhol oboznámiť, je zrejmé, že žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia ČVS: Q.-XXX/VYS-RA-XXXX z 28.06.2017 riadny opravný prostriedok nepodal. Aj v tomto smere tak nespĺnil jednu zo základných podmienok na možné priznanie náhrady škody. Úvahy o vzniknutej ujme na dobrej povesti, cti a dôstojnosti žalobcu považuje za vykonštruované a domnelé. Trestné konanie voči žalobcovi, ktoré prebiehalo bolo zákonné a malo za cieľ objasniť trestnú činnosť žalobcu postupmi, ktoré stanovuje štát na ochranu svoju ako aj jednotlivcov. Postup štátu vychádzal z objektívneho poznatku, že žalobca vedome a chcene v postavení svedka po zákonom poučení v trestnom konaní vedenom pred vyšetrovateľom OR PZ, OKP v Revúcej pod P.: Q.-XXX/VYS-RA-XXXX dvakrát uviedol objektívnu nepravdivú skutočnosť a následne tieto skutočnosti opätovne potvrdil v konaní pred Okresným súdom Revúca vo veci vedenej pod sp. zn. 3T/3/2015, po zložení prísahy svedka. O tom, že sa jednalo o objektívne nepravdivé okolnosti svedčia aj závery vyplývajúce z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/66/2018 zo dňa 04.10.2018. Bolo povinnosťou prokurátora v zmysle

§ 2 ods. 5 Trestného poriadku (tzv. zásada legality) sa s týmto poznatkom vysporiadať, najmä ak existovalo dôvodné podozrenie, že žalobca vedome a chcene vystúpil na podporu obvineného Ing. K. N. v trestnom konaní vedenom pred vyšetrovateľom a následne pred súdom s cieľom, aby voči tomuto nebola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť. Žalobca mal teda podstatnú vinu na tom, že mu bolo vznesené obvinenie a následne voči nemu prebiehalo trestné konanie vrátane dovolacieho konania. V súvislosti s uplatneným nárokom na úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.000,- eur od 31.05.2019 do zaplatenia, žalovaný ďalej uviedol, že v žiadnom prípade sa nemohol dostať do omeškania s jej zaplatením. Omeškanie dlžníka nastáva v situácii, keď neplní svoj dlh riadne a včas. Žalovaný má za to, že dlh vôbec neexistuje, pohľadávka žalobcu je domnelá, možná, ale určite nie existujúca...

1.2. Súd prvej inštancie uplatnený nárok právne posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2, § 4 ods. 1 písm. f/, m/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) a v nadväznosti na § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

1.3. Ďalej z rozsudku okresného súdu vyplýva: „... Nebolo sporné, že žalobca žiadosťou zo dňa 02.04.2019 žiadal o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody vo výške 579,28 € titulom vzniknutých trov obhajoby v trestnom konaní pred prvostupňovým súdom a odvolacím súdom a aj nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.000,- eur v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov Generálnu prokuratúru SR, ktorá listom zo dňa 24.05.2019 vybavila žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. ako nedôvodnú. Odpoveď Generálnej prokuratúry SR v mene žalobcu prevzal jeho splnomocnený právny zástupca dňa 31.05.2019...“

„... Úvodom súd uvádza, že zodpovednosť štátu za škodu je v zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci koncipovaná ako objektívna zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie a bez možnosti liberácie, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu podľa tohto zákona je súčasné splnenie troch podmienok: vydanie nezákonného rozhodnutia orgánu štátu alebo jeho nesprávny postup, vznik škody ako peniazmi vyčísliteľnej majetkovej či nemajetkovej ujmy na strane dotknutého subjektu, a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, či nesprávnym úradným postupom a vznikom škody...“

„... Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd podanej žalobe žalobcu v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2.300,- eur vyhovel, keďže vykonaným dokazovaním mal preukázanú jej dôvodnosť v uvedenej časti. Vo zvyšnej časti v sume 700,- eur súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Bolo preukázané, že uznesenie OR PZ, OKP, Revúca P.: Q.-XXX/VYS-RA-XXXX zo dňa 28.06.2017, na základe ktorého bolo proti žalobcovi v procesnom postavení obvineného vedené trestné stíhanie za pokračovací prečin krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 os. 1 Trestného zákona a prečin krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona bolo nezákonným rozhodnutím, nakoľko tento bol spod podanej obžaloby následne oslobodený rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 1T/93/2017-99 zo dňa 02.05.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/66/2018 zo dňa 04.10.2018 z dôvodu, že skutok uvedený pod bodmi 1/ až 3/ obžaloby kladený žalobcovi za vinu nebol trestným činom. Dovolanie Generálneho prokurátora SR, ako mimoriadny opravný prostriedok, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/66/2018 zo dňa 04.10.2018 bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5To/36/2019 zo dňa 21.11.2019 odmietnuté, a toto rozhodnutie predstavovalo vo veci konečné rozhodnutie. I keď orgány činné v trestnom konaní podozrenie zo spáchania trestného činu v súvislosti s poznatkom o možnom spáchaní trestného činu iniciovaného námestníkom okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca vyhodnotili ako dôvodné tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi, ich podozrenie sa v trestnom konaní nakoniec nepotvrdilo, a to vzhľadom na dôvod, pre ktorý bol žalobca spod obžaloby oslobodený, lebo nebolo preukázané, že skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný je trestným činom, čo má za následok, že uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi a vedenie trestného stíhania proti jeho osobe bolo nesprávne a nezákonné, a to aj napriek tomu, že formálne nebolo zrušené. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že v štádiu trestného konania pred súdom, súd koná na podklade podanej obžaloby, preto keď konanie končí oslobodzujúcim rozsudkom, nedochádza zo strany súdu aj k formálnemu zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia. Ak by súd

pripustil obranu žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo formálne zrušené, ako dôvodnú, potom by v žiadnom takto nedôvodne vedenom trestnom konaní nemohla obžalovanému vzniknúť škoda, čo by bolo v rozpore s účelom a zmyslom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Pokiaľ ide o ďalšiu námietku žalovaného, že v danej veci neboli v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci využité všetky opravné prostriedky podľa osobitných predpisov, na ktoré je viazané priznanie škody, najmä zo strany žalobcu nebola voči uzneseniu o vznesení obvinenia podaná v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú skutočnosť žalobca nerozporoval, súd uvádza, že splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, a ide o prípady hodné osobitného zreteľa. V prejednávanej veci ma súd za to, že sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa a nie je nevyhnutné trvať na splnení podmienky podať riadny opravný prostriedok zo strany žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia z dôvodu, ktorý uviedol aj samotný žalobca, a teda je potrebné vychádzať z predpokladu, že jeho prípadná sťažnosť by nebola úspešná, a to s ohľadom na okolnosti predmetného trestného konania a skutočnosť, že toto konanie bolo iniciované zo strany samotného dozorového prokurátora v súvislosti s trestnou vecou vedenou tunajším okresným súdom pod sp. zn. 3T/3/2015. V súvislosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/152/2018 zo dňa 27.10.2021 a uznesením zo dňa 29.04.2010, sp. zn. 5Cdo/171/2009, na ktoré vo svojom odôvodnení najvyšší súd poukázal, súd zdôrazňuje citáciu (bod. 12 na str. 15 odôvodnenia) "Potrebné je uviesť aj to, že zákonodarca v ustanovení vety druhej § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov len všeobecne definoval prípady výnimky zo splnenia povinnosti podania riadneho opravného prostriedku proti nezákonnému rozhodnutiu v prípadoch hodných osobitného zreteľa. To, čo treba chápať pod pojmom "prípady hodné osobitného zreteľa" ponechal v každej konkrétnej veci na posúdenie orgánu, ktorý rozhoduje o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vo všeobecnosti však možno ustáliť, že by sa malo jednať o prípady, keď nepodanie opravného prostriedku bolo spôsobené skutkovým alebo právnym stavom, ktorý vylučoval alebo znemožňoval jeho podanie. Malo by sa jednať o okolnosti na strane účastníka (napr. náhla nevyhnutná hospitalizácia v zdravotníckom zariadení, obmedzenie alebo strata procesnej spôsobilosti a pod.) alebo na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal (nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku, diskriminácia a pod.)", a ďalej dodáva, že v prejednávanej veci bolo jednoznačne preukázané, že žalobca sa od začiatku trestného konania bránil rovnako a tvrdil, že sa necíti byť vinný, a uvádzal len to, čo si pamätal. O neefektívnosti podania možného riadneho opravného prostriedku svedčí aj skutočnosť, že prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca, podal v tejto veci na príslušný okresný súd obžalobu a trestné stíhanie sám v rámci prípravného konania nezastavil. Je teda zrejmé, že aj v prípade podania riadneho opravného prostriedku by žalobca nebol úspešný a vzniku škody by nezabránil, a preto nie je potrebné trvať na podanej sťažnosti zo strany žalobcu v trestnom konaní. Pravidlo vyčerpania procesných opravných prostriedkov vyžaduje, aby sťažovateľ riadne využil tie prostriedky nápravy, ktoré sú dostupné a dostatočné k dosiahnutiu nápravy tvrdených porušení. Existencia efektívnych opravných prostriedkov musí byť istá nielen v teórii, ale taktiež v praxi, inak stráca požadovanú prístupnosť a efektívnosť. Sťažovateľ nie je povinný využívať opravné prostriedky, ktoré sú nedostatočné a neefektívne. Za situácie, kedy prokurátorom, ktorý má povinnosť na zákonnosť prípravného konania dohliadať z úradnej povinnosti, obžaloba podaná bola, čím dal prokurátor najavo svoje presvedčenie o dôvodnosti a zákonnosti začatého trestného stíhania, možno vychádzať z predpokladu, že sťažovateľova sťažnosť by úspešná nebola, a preto trvanie na vyčerpaní tohto opravného prostriedku sa javí ako "prílišný formalizmus", zakladajúci porušenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci v zmysle článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Zo samotného nevyužitia zákonného procesného práva podať sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nemožno ústavne konformne vyvodiť, že sa sťažovateľ vzdal svojho základného práva podľa článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 02.06.2011, sp. zn. IV. ÚS 3719/10, obdobne nález Ústavného súdu ČR zo dňa 17.08.2011, sp. zn. I. ÚS 1066/11 R140/2011). S poukazom na uvedené súd uzatvára, že neefektívnosť možného opravného prostriedku v trestnom konaní predstavuje prípad hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nie je dôvod trvať na jeho využití. V neposlednom rade nemožno prehliadnúť ani skutočnosť, že ku dňu uplynutia lehoty na podanie riadneho opravného prostriedku žalobca nemal v trestnom konaní ani obhajcu, nakoľko sa nejednalo o prípad povinnej obhajoby a sám si ho zvolil až po tom, čo mu bol na podklade obžaloby Okresnej prokuratúry Revúca doručený trestný rozkaz vydaný Okresným súdom Revúca, teda ku kvalifikovanej obhajobe zo strany žalobcu došlo až v štádiu konania pred súdom.

Zohľadňujúc vyššie uvedené, súd dospel k záveru, že v predmetnej veci škoda ako peniazmi vyčísliteľná nemajetková ujma bola žalobcovi spôsobená činnosťou orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, jeho nezákonným rozhodnutím, a to vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, na ktoré je potrebné hľadieť ako na zrušené, pričom škoda žalobcovi vznikla v priamej príčinnej súvislosti s týmto rozhodnutím...

„... Vykonaným dokazovaním, najmä výsluchom žalobcu, ale i svedkov H. U., manželky žalobcu a K. F. a S. H., obyvateľov obce N., ako aj čestnými prehláseniami ďalších dvoch obyvateľov obce N. bolo jednoznačne a spoľahlivo preukázané, že predmetné trestné stíhanie žalobcu za dva trestné činy, a to pokračovací prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona a prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona, za ktoré prečiny možno uložiť trest odňatia slobody na 2 až 5 rokov, výrazne ovplyvnilo tak jeho osobný ako aj profesijný život, a závažným spôsobom zasiahlo do jeho cti, dobrej povesti a bolo spôsobilé obmedziť, či porušiť práva žalobcu ako jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného, rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Bolo preukázané, že žalobca svoju frustráciu z trestného stíhania ako verejne činnej osoby v malej obci, kde každý každého pozná, prenášal domov na svoju manželku, v dôsledku čoho dochádzalo medzi nimi k častým hádam, čoho dôsledkom bolo narušenie ich vzájomných vzťahov a aj intímneho života. Trestné stíhanie tiež negatívne vplývalo na zdravie samotného žalobcu, keď podľa tvrdenia manželky, žalobca v noci riadne nespával a často vstával na WC. Celé to negatívne vnímalo tiež okolie a obyvatelia obce, v ktorej žalobca dosiaľ žije, a je jej aktívnym občanom, keďže ako vyplynulo z vykonaného dokazovania obyvateľia obce dávali žalobcovi či už na ulici, v obchode alebo v pohostinstve, ktoré v tom čase navyše prevádzkovala jeho dcéra, pocítiť, že ho obviňujú zo skutkov, ktoré boli predmetom trestného konania. Žalobca, ktorý od roku 2010 (v poradí tretie funkčné obdobie) vykonával mandát poslanca obecného zastupiteľstva v obci N. a aj funkciu správcu domu smútku, a bol navyše zástupcom starostu obce a členom Dobrovoľného požiarného zboru v N., celú situáciu zle znášal aj po psychickej stránke a podľa vyjadrenia manželky užíval aj lieky na ukludnenie. Ako ďalej vyplynulo z výpovede samotného žalobcu, ale aj svedkov H. U. a S. Koreňa, v súvislosti s predčasnými voľbami v obci N. v roku 2017 žalobca, hoci mal záujem kandidovať aj na funkciu starostu obce, v dôsledku prebiehajúceho predmetného trestného stíhania od tejto kandidatúry upustil. Nie je preto dôvod neveriť žalobcovi, že verejná mienka o jeho osobe sa v očiach verejnosti poopravila len veľmi veľmi postupne.

Zohľadňujúc vyššie uvedené súd dospel k záveru, že predmetné trestné stíhanie žalobcu trvajúce takmer 23 mesiacov, ktoré v prvostupňovom a odvolacom konaní prebiehalo v dobe od 28.06.2017 do 04.10.2018 a dovolacom konaní v dobe od 09.05.2019 do 02.12.2019, kedy bolo tunajšiemu doručené rozhodnutie NS SR datované dňom 21.11.2019, malo negatívny vplyv na osobný život žalobcu, ako aj jeho povesť v spoločnosti ako bezúhonného a čestného človeka a občana. Súd zdôrazňuje, že vznesenie obvinenia žalobcovi, ako verejne činnej osoby v malej obci s 1200 obyvateľmi, ktorý dovtedy nemal žiadne problémy so zákonom, žil usporiadaným životom, malo nepochybne závažné dôsledky na jeho ďalší osobný a profesijný život vrátane možného ďalšieho spoločného uplatnenia, keďže v značnej miere viedlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v mieste jeho bydliska.

Pri úvahách o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliadal na ustanovenie § 17 ods. 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako aj na dĺžku trestného konania, ktoré sa proti žalobcovi viedlo, keďže zákon neustanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy a súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecné predstavy o spravodlivosti. Bolo preto prihliadnuté na judikatúru v predmetnej oblasti za účelom zohľadnenia výšky nemajetkovej ujmy priznanej súdmi v porovnateľných skutkovo podobných konaniach z dôvodu, že ak má byť rozhodnutie súdu považované stranami sporu za spravodlivé, nemôže súd náhradu nemajetkovej ujmy priznať náhodne bez jej porovnania s inými skutkovo podobnými prípadmi. Vychádzajúc z rozhodnutí súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12Co/271/2018 zo dňa 23.01.2020, sp. zn. 12Co/272/2018 zo dňa 30.01.2020), súd v prejednávanej príhode ako adekvátnu a primeranú kompenzáciu za jeden mesiac vedeného trestného stíhania považoval sumu 100,- eur, preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.300,- eur, keďže žalovaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý bol predbežne prerokovaný žalovaný ani len sčasti žalobcovi nezaplatil. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, keďže jej dôvodnosť preukázanú nemal. Dôvodom je skutočnosť, že v dobe od rozhodnutia odvolacieho súdu, t.j. od 04.10.2018 do 09.05.2019, kedy bolo na Okresný súd Revúca doručené dovolanie Generálneho prokurátora SR voči žalobcovi

trestné stíhanie vedené nebolo, lebo na základe rozsudku odvolacieho súdu bol tento ku dňu 04.10.2018 spod obžaloby právoplatne oslobodený...“

„... O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Žalobca mal vo veci úspech v sume 2.300,- eur, čo je 76,67 %. Neúspech žalobcu predstavuje suma 700,- eur, v ktorej bola žaloba zamietnutá, čo je 23,33 %. Pomer úspechu a neúspechu žalobcu je 76,67 % - 23,34 %, čo predstavuje čistý úspech žalobcu vo výške 53,34 %, preto mu ako úspešnej strane sporu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 53,34 %, ktoré trovy konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník...“

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané v zákonnej lehote odvolanie žalobcom proti výroku III. rozsudku a žalovaným proti výrokom I. a III. rozsudku.

3. Žalovaný odvolanie odôvodnil tým, že: „... rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.). Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci v danej veci spočíva jednak v tom, že súd prvej inštancie neaplikoval správnu právnu normu a jednak v tom, že aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval.

Namietame skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne vyložil § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu za škodu“), podľa ktorého, právo na náhradu škody možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Výkladom tohto ustanovenia sme dospeli k záveru, že zodpovednosť štátu je daná iba v prípade vyčerpania všetkých riadnych opravných prostriedkov, teda, ak poškodená osoba využila všetky riadne opravné prostriedky na dosiahnutie nápravy. Iná právna konštrukcia zodpovednosti by viedla k obchádzaniu základného procesného inštitútu, ktorým riadne opravné prostriedky nepochybne sú. Stanovením tejto prevenčnej povinnosti sa jednoznačne sleduje to, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody alebo aspoň zredukoval jej rozsah tým, že nezákonné rozhodnutie bude na podklade jeho opravného prostriedku podrobené prieskumu zákonnosti a prípadne zrušené príslušným orgánom v čo najskoršom možnom štádiu konania. Vôbec nie je rozhodujúce, či takýto opravný prostriedok aj bude úspešný (efektívny), dôležité len to že, poškodený využije možnosti dané mu procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie svojich práv. Keďže zákon v tomto smere nepripúšťa žiadne výnimky, uvedené platí aj pre nezákonné rozhodnutia vydané v trestnom konaní, a to aj vo fáze prípravného konania. Splnenie tejto povinnosti v trestnom konaní nemožno prenášať na prokurátora, hoc aj zohľadňujúc jeho postavenie v prípravnom konaní, v ktorom vykonáva svoju dozorovú právomoc, vrátane možnosti zrušiť akékoľvek nezákonné a neopodstatnené rozhodnutie policajta podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku. Práve naopak, podaním sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia poškodený deklaruje svoju nevinu a poukazuje na nezákonnosť rozhodnutia. Iný výklad v podstate znamená, že povinnosť poškodeného sa neuplatní, pokiaľ v konaní vystupuje dozorujúci orgán štátu s kompetenciou zrušiť nezákonné rozhodnutie, čo však absolútne nezodpovedá zákonnému zneniu. Znamenalo by to absolútnu pasivitu poškodeného, ktorý napriek tomu, že mal zákonnú možnosť ovplyvniť rozsah škody, túto nevyužil a preniesol ju na iný subjekt s odlišnými úlohami a záujmami v konaní.

Splnenie vyššie uvedenej podmienky sa v zmysle § 6 ods. 2 veta druhá zákona o zodpovednosti štátu za škodu nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Čo je možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu za škodu podrobne vymedzil Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 5Cdo/171/2009 z 29. apríla 2010 a následne aj v rozsudku sp. zn. 5 Cdo/152/2018 z 27. októbra 2021. Najvyšší súd jasne definoval v týchto rozhodnutiach prípady, keď nepodanie riadneho opravného prostriedku bolo spôsobené skutkovým alebo právnym stavom, ktorý vylučoval alebo znemožňoval jeho podanie. Malo by sa jednať o okolnosti na strane poškodeného (napr. náhla nevyhnutná hospitalizácia v zdravotníckom zariadení, obmedzenie alebo strata procesnej spôsobilosti a pod.) alebo na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal (nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku, diskriminácia a pod.) Žalobca pri

svojom výsluchu v postavení účastníka konania potvrdil, že sťažnosť si nepodal, on sa v tom nevyznal a nakoniec uzavrel, že mal vtedy dosť iných povinností. Toto jeho vyjadrenie je potrebné chápať tak, že obvinenie buď akceptoval alebo to jednoducho nebola pre neho taká skutočnosť, ktorá by sa ho nejakým vážnejším spôsobom mohla dotknúť. Pripomíname, že žalobca neustále tvrdil, že bol nevinný. Súd prvej inštancie tieto okolnosti nesprávne vyhodnotil, keď uviedol, že opravný prostriedok (sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ P.:Q.-XXX/VYS-RA-XXXX z 28. júna 2017) bol vo svojej podstate vzhľadom na ďalší postup žalovaného (podanie obžaloby prokurátorom na žalobcu) neefektívnym prostriedkom. Tento dôvod však nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa. Žalobcovi nič nebránilo využiť svoje právo podať voči uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, uvedené rozhodnutie mu bolo riadne doručené, bolo pre neho dostatočne pochopiteľné a to aj v časti týkajúcej sa možnosti podania riadneho opravného prostriedku. Taktiež mal možnosť zvoliť si v danej veci už v štádiu po vznesení obvinenia obhajcu, ktorý ho mohol v tomto smere usmerniť. Efektívnosť riadneho opravného prostriedku nemožno ani hypoteticky podriaďiť pod dôvod hodný osobitného zreteľa. Sťažnosť nakoniec predstavuje vo svojej podstate efektívny opravný prostriedok, keďže jej podaním možno dosiahnuť zrušenie rozhodnutia, o ktorom sa poškodený domnieva, že je nezákonné. Už pre nesplnenie vyššie uvedeného zákonného predpokladu, pri nezistení dôvodov hodných osobitného zreteľa mal súd prvej inštancie žalobu zamietnuť.

Čo sa týka výšky priznanej sumy nemajetkovej ujmy žalobcovi je potrebné uviesť, že aj pri hodnotení skutočností, ktoré mali vplyv na jej výšku súd prvej inštancie pochybil. Podľa nášho presvedčenia nedostatočne vyhodnotil tú skutočnosť, že žalobca zapríčinil svojím konaním, že sa voči nemu viedlo trestné konanie, keďže v inej trestnej veci v postavení svedka trikrát uviedol objektívne nepravdivú skutočnosť, o čom svedčia aj závery vyplývajúce z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/66/2018 zo 4. októbra 2018. Týmto svojím konaním poskytoval „alibi“ pre vtedy obvineného F. K. N.. Ďalej súd prvej inštancie značne precenil tvrdenia žalobcu a jeho manželky o údajných vážnych útrapách, ktoré mu boli spôsobované priebehom trestného konania a ktoré údajne pociťoval od spoluobčanov (podľa nášho názoru ide o subjektívne tvrdenia, ktoré neboli podporené žiadnymi dôkazmi a nakoniec aj vypočutí svedkovia S. H. a K. Ichnatolya vôbec nevedeli uviesť, pre akú vec bol žalobca vlastne stíhaný) a o dopadoch trestného stíhania na jeho verejný život (údajne chcel kandidovať na starostu obce vo voľbách v roku 2018 a prebiehajúce trestné stíhanie ho od toho odrádzalo, pričom na druhej strane kandidoval vo voľbách za poslanca a dosiahol druhý najvyšší počet hlasov, z čoho vyplýva, že spoluobčania mu stále dôverovali). Zohľadňujúc vyššie uvedené máme za to, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v neprimerane vysokej sume. Považujeme doslova za neprípustné, aby žalobca, ktorý uvádza vedome a chcene nepravdu v konaniach pred orgánmi činnými v trestnom konaní a pred súdom bol odškodnený ako bezúhonná osoba.

Čo sa týka súdom prvej inštancie priznaného príslušenstva (úrokov z omeškania vo výške 5% zo sumy 2.300,- € od 31. mája 2019 do zaplatenia) tvrdíme, že žalovaný sa v žiadnom prípade nemohol dostať do omeškania s jej zaplatením. Poukazujeme, že omeškanie dlžníka nastáva v situácii, keď nesplní svoj dlh riadne a včas. Máme za to, že dlh žalovaného vôbec v čase jeho uplatnenia neexistoval, bol priznaný až na základe rozhodnutia súdu a preto sme nemohli byť v omeškaní s jeho zaplatením.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhujeme, aby odvolací súd v zmysle § 388 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne v celom rozsahu a vo výroku III. zmenil tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi neprizná...”

4. Z odvolania žalobcu vyplýva: „... podľa názoru žalobcu

- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP)
- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP)...

„... Nesprávne právne posúdenie veci, ohľadne odôvodnenia priznania nároku žalobcu na náhradu trov konania „v rozsahu 53,34 %“ z celkovo uplatnených trov konania vidí žalobca v tom, že aj napriek tomu, že v tomto spore priznanie konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu, ktorú žalobca nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť, súd priznal úspešnému žalobcovi len sumu 53,34 % trov konania, namiesto toho, aby žalobcovi priznal plnú náhradu, t.j. náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej / priznanej sumy.

Žalobca bol totižto vo svojom základe nároku úspešný, a tak súd prvej inštancie mal žalobcovi priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy nemajetkovej ujmy, v tomto prípade zo sumy 2 300,- Eur, ktorú ďalej žalobca nerozporuje, súhlasí s jej výškou, keďže sa voči tejto výške a ani voči základu nároku ďalej neodvoláva...“

„... Keďže súd prvej inštancie pri priznávaní nároku na náhradu trov konania v rozsahu 53,34 % pre žalobcu rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou súdnou praxou, najmä vyššie citovanou, jeho rozhodnutie v tomto smere nemožno považovať ani za predvídateľné, ktoré sa bez akéhokoľvek rozumného dôvodu odchýlilo od tejto súdnej praxe, čo má za následok aj naplnenie uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP)...“

„... Ak má byť rozhodnutie predvídateľným, musí pochopiteľne vychádzať z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, tak ako to má na mysli čl. 2 ods. 2 CSP, aby bol zachovaný princíp právnej istoty, že v obdobných prípadoch možno očakávať, že bude rozhodované rovnakým spôsobom.

Právna istota okrem iného znamená možnosť subjektov práva predvídať rozhodnutia štátneho orgánu (teda i súdu, resp. najmä súdu) v konkrétnej veci. Princíp právnej istoty znamená aj predvídateľnosť postupu súdu, t. j., že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (pozri k tomu nálezy Ústavného súdu SR, I. ÚS 236/06)...“

„... Na základe vyššie uvedených skutočností považujem rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napádanom výroku o nároku na náhradu trov konania za nepreskúmateľné, arbitrárne, nepredvídateľné, vychádzajúce predovšetkým z nesprávneho právneho posúdenia veci, majúce za následok aj inú vadu konania znamenajúcu nesprávne rozhodnutie vo veci, keď súd prvej inštancie zároveň nesprávnym procesným postupom znemožnil strane žalobcu, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žiadam odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie napádaný týmto odvolaním vo výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalovaného zaviazal na náhradu trov konania (prvoinštančného ako i odvolacieho) žalobcovi v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, konkrétne zo sumy 2 300,- Eur...“

5. Z vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného okrem iného vyplýva: „... Žalovaný sa v prevažnej časti svojho odvolania venuje aplikácii ust. § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., konkrétne na str. 1 a 2 svojho odvolania, keď je toho názoru, že u žalobcu táto podmienka nebola naplnená, keď nepodal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť ako riadny opravný prostriedok. K tomuto tvrdeniu a výhradám žalovaného žalobca v prvom rade v celom rozsahu odkazuje na správny a riadne odôvodnený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, najmä bod 27. odôvodnenia tohto rozsudku.

K žalovaným prezentovanej argumentácii k aplikácii ust. § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. žalobca odkazuje v prvom rade na nález ÚS ČR zo dňa 02.06.2011, sp.zn. IV. ÚS 3719/10, podľa ktorého platí „pravidlo vyčerpania procesných opravných prostriedkov vyžaduje, aby sťažovateľ riadne využil tie prostriedky nápravy, ktoré sú dostupné a dostatočné k dosiahnutiu nápravy tvrdených porušení. Existencia efektívnych opravných prostriedkov musí byť istá nielen v teórii, ale taktiež v praxi, inak stráca požadovanú prístupnosť a efektívnosť. Sťažovateľ nie je povinný využívať prostriedky, ktoré sú nedostatočné a neefektívne.“ Podľa Ústavného súdu ČR nebolo možné po sťažovateľovi rozumne požadovať, aby namietal nedôvodnosť a v dôsledku toho i nezákonnosť trestného konania už na jeho začiatku. V prípade, ak má štátny zástupca / prokurátor povinnosť na zákonnosť prípravného konania dohliadať z úradnej povinnosti, je potom potrebné vychádzať z predpokladu, že sťažovateľova sťažnosť by úspešná nebola, a preto trvanie na vyčerpaní tohto opravného prostriedku sa javí ako „prílišný formalizmus.“ Uvedený názor bol znovu potvrdený v plenárnom náleze Ústavného súdu ČR zo dňa 06.12.2011, sp.zn. Pl. ÚS 35/09. Možno teda uzavrieť, že v trestnom konaní predstavuje neefektívnosť možného opravného prostriedku (sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia) prípad hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nie je dôvod trvať na jeho využití a zadostučinenie je možné priznať poškodenému už s ohľadom na výsledok trestného konania...“

„... O neefektívnosti podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia v predmetnom trestnom konaní svedčí aj fakt, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Revúcej

podal v tejto veci obžalobu na súd, t.j. nezastavil trestné stíhanie sám v rámci prípravného konania. Pritom nemožno opomenúť fakt, že v čase, kedy bolo vznesené obvinenie žalobcovi ako obvinenému, tento nebol ešte v tom čase zastúpený obhajcom - advokátom ako kvalifikovaným odborníkom. S týmto sa stotožnil aj konajúci súd prvej inštancie v nami posudzovanej veci, s čím žalobca v plnej miere súhlasí a v konkrétnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie...”

„... V tomto konkrétnom prípade máme dokonca za to, že je naplnený aj predpoklad prípadu hodného osobitného zreteľa, kedy žalobca nebol povinný podať proti uzneseniu o vznesení obvinenia riadny opravný prostriedok, resp. nie je nevyhnutné trvať na splnení podmienky podať riadny opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo strany žalobcu, a to z toho dôvodu, že je zrejmé, že sťažnosť, ktorú by žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal, nemohla byť úspešná. Toto je zrejmé s ohľadom na všetky okolnosti trestného konania, v ktorom žalobca od počiatku, a to už pri jeho výsluchu uvádzal určité skutočnosti, na ktorých postavil svoju obranu, ktorá bola až neskôr súdom zohľadnená a žalobca bol oslobodený spod obžaloby prokurátora. Žalobca sa od počiatku vedenia trestného stíhania voči jeho osobe bránil rovnako, uvádzal, že sa necíti byť vinný a že vypovedal len to, čo si on pamätal. Správny je pritom materiálny a nie formálny výklad ust. § 6 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého nie je potrebné trvať na splnení podmienky podania riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ak by s ohľadom na okolnosti bolo zrejmé, že tento prostriedok bude neúčinný, alebo neúspešný...”

„...Uvedená procesná situácia však v kontexte nami posudzovaného prípadu v širších súvislostiach nastala, keď v obdobnom trestnom prípade, ak nie identickom, v ktorom bolo vznesené obvinenie obv. K. O. vyšetrovateľom PZ Okresného riaditeľstva PZ v Revúcej, Odborom kriminálnej polície, Ulica Priemyselná č. 305/9, 050 01 Revúca zo dňa 28.06.2017 pod sp.zn. P.:Q.-XXX/VYS-RA-XXXX a to uznesením v zmysle § 199 ods. 1 Tr. poriadku o začatí trestného stíhania a súčasne podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku o vznesení obvinenia, voči ktorému si obv. K. O. podal sťažnosť a táto bola Uznesením Okresnej prokuratúry zamietnutá a následne podaná obžaloba na obv. K. O., kde ďalej sa voči nemu viedlo trestné konanie na tunajšom Okresnom súde v Revúcej pod sp. zn. 2T/207/2017. Obv. K. Dobšínsky bol pritom obdobne ako žalobca v tejto veci stíhaný za rovnaké skutky vyplývajúce z toho istého pôvodného trestného spisu - vedeného na Okresnom súde v Revúcej pod sp. zn. 3T/3/2015, rovnako právne kvalifikované ako pokračovací prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Tr. zákona a prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Tr. zákona. Bolo len vecou orgánov činných v trestnom konaní, že tieto 2 trestné veci, trestná vec obv. K. O. a obv. F. U. sa nevedli pod jedným a tým istým trestným konaním, spisovou značkou. Minimálne však z vyššie uvedenej skutočnosti možno mať za to, že podanie sťažnosti F. U. voči uzneseniu o vznesení obvinenia jeho osobe by bolo prílišným formalizmom, keď v identickom prípade obv. K. O., tento aj keď podal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia, tak táto bola zamietnutá a obdobne ako F. Cangár si prešiel celou tortúrou trestného konania Od Okresného súdu, Krajského súdu až po Najvyšší súd SR, nakoľko v oboch týchto prípadoch bolo zo strany Generálneho prokurátora SR podané dovolanie v neprospech oboch obvinených...”

5.1. Žalobca ďalej vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na to, že pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil tú skutočnosť, že proti žalobcovi sa viedlo trestné stíhanie, keď v inej trestnej veci v postavení svedka trikrát uvádzal objektívnu nepravdu, žalobca opätovne poukázal na obdobnú vec obžalovaného O., ktorý bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2T/207/2017 zo dňa 18. októbra 2018 spod obžaloby oslobodený, pretože skutok, kladený obžalovanému za vinu nie je trestným činom. Ak žalovaný ďalej vo svojom odvolaní hodnotil výpovede či už žalobcu, jeho manželky, alebo oboch vypočutých svedkov, k tomuto žalobca zdôraznil, že žiadne skutkové okolnosti neboli žalovaným rozporované, čo vyplýva aj napr. z bodu 6 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj z priebehu celého súdneho sporu. Z uvedeného dôvodu žalovanému neprináleží vyjadrovať sa k skutkovým zisteniam súdu prvej inštancie, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, pretože by to presiahlo rámec podaného odvolania zo strany žalovaného a na podporu svojich tvrdení ďalej uviedol: „... Ak žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na tú skutočnosť, že žalobca by nemal byť odškodnený ako tzv. bezúhonná osoba, tak k tomu je potrebné podotknúť, ako to uvádzal žalobca aj v podanej žalobe, že žalobca počas prebiehajúceho trestného stíhania, resp. pred jeho začatím nebol právoplatne odsúdený za trestný čin a taktiež nebol ani právoplatne postihnutý za priestupok či iný správny delikt, a to ani na úseku cestnej dopravy, pričom tieto skutočnosti sa nestali ani spornými. Žalobca tak ostal naďalej bezúhonnou osobou aj po právoplatnom skončení prebiehajúceho trestného stíhania, keď bol v konečnom dôsledku oslobodený spod obžaloby prokurátora Krajským súdom v Banskej Bystrici a

taktiež bolo v predmetnej trestnej veci zamietnuté dovolanie Generálneho prokurátora SR Uznesením Najvyššieho súdu SR. Na osobu žalobcu je tak nutné naďalej nahliadať ako na osobu bezúhonnú, bez akéhokoľvek odpisu v registri trestov.

K žalovaným spochybňovanej výške priznanej sumy nemajetkovej ujmy, ktorú žalovaný považuje za neprimerané vysokú, žalobca v prvom rade odkazuje na bod 34. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, keď súd prvej inštancie v tejto veci prihliadal aj na obdobné prípady vedené pred Krajským súdom v Banskej Bystrici, ktoré upravovali predmetnú problematiku priznávania nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Žalobca si navyše k tomu dovoľí ako prílohu k tomuto vyjadreniu pripojiť pomerne aktuálny rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote, sp. zn. 6C/8/2021 - 164 zo dňa 16.11.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/22/2022 - 226 zo dňa 27.04.2022, kde taktiež aj z týchto súdnych rozhodnutí vyplýva, že súd prvej inštancie a obdobne aj odvolací súd priznal tam uvedenému žalobcovi sumu nemajetkovej ujmy v peniazoch rovnajúcu sa sume 100 € za jeden mesiac nezákonného trestného stíhania, z čoho podporne vyplýva správnosť a zákonnosť priznanej výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch pre žalobcu v nami posudzovanom prípade súdom prvej inštancie...“

5.2. K tvrdeným záverom odvolania, že žalobcovi nepatrí príslušenstvo v podobe priznaných úrokov z omeškania z nemajetkovej ujmy, žalobca poukázal najmä na komentár k nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2149/17 zo dňa 10. decembra 2019 a uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje v tomto smere za riadne a vyčerpávajúco odôvodnený. Okresný súd sa vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal so všetkými pre danú vec podstatnými námietkami žalovaného, na daný prípad aplikoval ustálenú judikatúru a preto jeho rozhodnutie možno považovať okrem výroku o nároku na náhradu trov konania za správne a spravodlivé.

6. K odvolaniu žalobcu, ani k jeho vyjadreniu, žalovaný svoje stanovisko ani vyjadrenie nepodal.

7. Podľa § 384 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

8. Podľa § 385 ods. 1 CSP, na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej „odvolací súd“, alebo „krajský súd“) ako súd odvolací vo veci vykonal dňa 11. októbra 2022 pojednávanie, na ktoré predvolal zástupcov sporových strán a podľa § 384 ods. 1 CSP zopakoval dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o veci, a to pre zodpovedanie a právne posúdenie otázky o práve priznať náhradu nemajetkovej ujmy v prípade, keď proti nezákonnému rozhodnutiu nebol podaný riadny opravný prostriedok.

10. Na pojednávaní pred odvolacím súdom predseda senátu podal správu o priebehu konania, bolo zopakované dokazovanie a to prečítaním časti uznesenia o začatí trestného stíhania a súčasne vznesenia obvinenia (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) Okresného riaditeľstva PZ v Revúcej, Odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) P.: Q.-164/VYS-RA-2017 zo dňa 28. júna 2017 a to najmä časť o poučení a doklad o doručení uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému (žalobcovi) z č. I. 71 a prečítaním časti výpovede žalobcu vykonanej na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 7. apríla 2021 z č. I. 169. Po vykonaní dokazovania odvolací súd vyzval sporové strany, resp. ich právnych zástupcov, aby sa vyjadrili a predniesli svoje návrhy v zmysle § 385 ods. 2 CSP a vyjadrili sa k dokazovaniu v zmysle § 182 CSP.

10.1. Na výzvu predsedu senátu právny zástupca žalobcu uviedol: „... Predtým, ako by som sa vyjadril, mohol súd povedať predbežné právne posúdenie veci, ako sa teda vec javí, avšak samozrejme asi aj z toho, čo bolo oboznámené, tak je žalobcovi kladené za vinu, že nevyužil riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia. V podstate vo veci samej sme nenapádali rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním, čiže my sa s odôvodnením súdu prvej inštancie v tomto smere stotožňujeme, len trváme na tom odvolaní voči výroku o nároku na náhradu trov konania. Máme za to, že súd skutkovo aj právne správne rozhodol, keď priznal žalobcovi tam uvedenú nemajetkovú ujmu, vychádzajúc aj z nejakej stabilnej judikatúry tunajšieho súdu o priznávaní sumy 100,- Eur za jeden mesiac ... nezákonného trestného stíhania a čo sa týka splnenia tej podmienky podania sťažnosti voči

uznesení o vznesení obvinenia, jednoducho sme si vedomí toho, že súdy Slovenskej republiky nie sú viazané rozhodnutiami súdov iných štátov, napr. Českej republiky, ale ten názor, ktorý je tam uvedený, je podľa nášho názoru dostatočným vodítkom na to, aby aj v tunajšej súdnej praxi rozhodovali súdy Slovenskej republiky obdobne, keď ten zákon č. 58/69 v podmienkach ČR, najmä vo vzťahu k tomu podaniu riadneho opravného prostriedku a vo vzťahu k § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 je nemenný, je totožný a poukazuje na tú skutočnosť, že o tom rozhodol plenárny nález Ústavného súdu. Bolo to rozhodnuté podľa nálezu Ústavného súdu ČR, čiže aj to je dostatočné, že by takýmto spôsobom mali súdy v obdobných veciach postupovať a máme za to, že tento opravný prostriedok, najmä v okolnostiach nami posudzovanej veci bol neefektívny, keď jednoducho prokurátor podal následne obžalobu na obvineného. Podal riadny opravný prostriedok, odvolanie voči rozsudku súdu prvého stupňa v trestnom konaní, takže potom aj mimoriadny opravný prostriedok, kde všetky opravné prostriedky sa ukázali ako nedôvodné a navyše my sme poukazovali na skutočnosti spoluobvineného K. O., kde aj napriek tomu, že on podal tú sťažnosť, tak tá bola vyhodnotená ako nedôvodná, za tých istých skutkových okolností zamietnutá prokurátorom okresnej prokuratúry a obdobne takýmto spôsobom postupoval prokurátor, a kde bolo podané odvolanie a dovolanie a všetky tieto prostriedky produkované zo strany prokuratúry boli vyhodnotené ako nedôvodné. Čiže z toho dôvodu máme za to, že nárok žalobcu je tomto smere daný a žiadame rozhodnúť v intenciách podaného odvolania. To je všetko...”

10.2. Rovnako na výzvu predsedu senátu sa vyjadril i právny zástupca žalovaného a uviedol: „... Tak ja sa v plnej miere pridrižavam svojho odvolania, ktoré som podal 24.05.2022. V stručnosti možno zhrnúť ten toľko, že v zásade náš právny poriadok nepozná niečo takéto ako zodpovednosť štátu za nezákonne vedené trestné stíhanie a ak sa judikatúra ubrala nejakým tým smere, že v podstate na to používa právne normy, ktoré sú obsiahnuté v tom zákone č. 514/2003 o zodpovednosti štátu za škodu, tak sú tam predsa len nejaké podmienky, jednou z nich je aj podmienka uvedená v § 6 ods. 2 tohto zákona, ktorá hovorí, že ak by aj rozhodnutie bolo nezákonné, bolo aj zrušené a tento konkrétny poškodený využil dané právne prostriedky, riadne opravné prostriedky sa myslia, tak v prípadoch hodných osobitného zreteľa by bolo možné takúto škodu, alebo takúto náhradu škody voči nám uplatniť a teda voči štátu priznať. V danom prípade bola taká veľmi špecifická situácia, že v podstate poškodený tu právo na využitie riadneho opravného prostriedku nezrealizoval. Je ťažké polemizovať, či je to efektívny, neefektívny právny prostriedok tá sťažnosť, ktorú mohli podať, každopádne je efektívnym prostriedkom, pretože je to podklad, na základe ktorého nadriadený orgán môže to rozhodnutie, ktoré sa mu javí ako nezákonné zrušiť, čiže tam tá efektivita evidentne je. To ako bolo rozhodované vo veciach v danej veci podľa môjho názoru je nepodstatné. V podstate sa rozhoduje o danej konkrétnej veci. Na druhej strane musím poukázať aj na to, že samotný poškodený podaniu sťažnosti prakticky nevenoval žiadnu pozornosť, čo bolo predmetom dokazovania a bolo dokazované aj na pojednávaní pred súdom prvej inštancie, teda pred Okresným súdom v Revúcej. V tejto konkrétnej veci sa mi zdá aj nespravodlivé priznať poškodenému náhradu škody už len z jedného podstatného dôvodu, preukázateľne v trestnom konaní trikrát zavádzal súd, to potom ako potom súd skončil, že v podstate bol oslobodený, to je už vecou právneho názoru konkrétneho krajského súdu, teda tunajšieho krajského súdu. Nepodarilo sa mu to prelomiť cez dovolanie z formálnych dôvodov, pretože tam sa k veci v podstate dovolací súd nevyjadril. My si myslíme, že nie vhodné, aby v súlade s elementárnymi nejakými základnými zásadnými pravidlami spravodlivosti, aby sa človek, ktorý trikrát povie evidentne nepravdu v konaní pred príslušnými štátnymi orgánmi a dokonca aj pred súdom to bolo, priznáva náhradu škody. Takže z tohto pohľadu my trváme na tom, že ten návrh poškodeného nie je dôvodný, a teda návrh žalobcu, žalobu navrhujeme ako celok zamietnuť. My sme tam ešte poukázali na niektoré novácie, ktoré by súviseli v prípade, ak by sa súd rozhodol z určitých dôvodov ten návrh brať ako dôvodný. Myslíme si, že tá výška, ktorá by potom zodpovedala nejakému primeranému odškodneniu by mala zohľadňovať aj to, že naozaj, koniec koncov vo vyjadreniach v rozhodnutí odvolacieho súdu, že áno uviedol nepravdu...”

„... ak by súd sa teda rozhodol, že prizná nárok žalobcu, tak priznať ho maximálne s úrokom z omeškania až od právoplatnosti tohto rozhodnutia, požadovanom, a čo sa týka trov, vzhľadom k tomu, že sme navrhli žalobu zamietnuť, navrhujeme, aby aj súd nepriznal nárok na náhradu trov prvostupňového konania žalobcovi. Čo sa týka trov odvolacieho konania, my budeme požadovať nárok na náhradu, pretože dvakrát sme použili služobné motorové vozidlo a to si chceme akože v prípade úspechu. Vyčíslili dodatočne trovy, keďže nemá pri sebe kilometre ubehnuté...”

11. V dôsledku podaných odvolaní odvolací súd podľa § 34 CSP vec preskúmal v medziach daných § 379 a § 380 CSP a po nariadení pojednávania zopakoval dokazovanie podľa § 385 ods. 1 CSP, po ktorom rozsudok okresného súdu podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

12. Podľa § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

13. Podľa § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

14. Žalovaný v odvolaní namietal, že rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnej aplikácie ust. § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu.

15. I odvolací súd (viazaný konkrétnymi odvolacími dôvodmi a rozsahom odvolania podľa § 379 a § 380 CSP) sa s právnym posúdením súdu prvej inštancie nestotožnil a preto zopakoval podľa § 384 ods. 1 CSP dokazovanie na pojednávaní, so zameraním na to, či bol žalobca riadne poučený o možnosti podať sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, či mu bolo uznesenie o vznesení obvinenia riadne doručené a či mu bránila nejaká prekážka podať sťažnosť, resp. prečo ju nepodal.

16. Odvolací súd v rámci rozhodnutia o odvolaní preto v prvom rade skúmal prvú a základnú podmienku na vznik zodpovednosti za náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, ktorou je existencia nezákonného rozhodnutia. Nezákonným rozhodnutím v tomto prípade je rozhodnutie o oslobodení obvineného, resp. obžalovaného spod obžaloby. Možno tak konštatovať, že v dôsledku právoplatného oslobodenia žalobcu spod obžaloby je potrebné dospieť k záveru, že uznesenie o vznesení obvinenia je nutné považovať za nezákonné rozhodnutie (pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 322/2016 zo dňa 7. júla 2016). Teda nárok na náhradu škody, (nemajetkovej ujmy) spôsobenej začatím trestného stíhania, sa posudzuje ako nárok na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Predpoklad existencie nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci tak v spore naplnený bol.

17. Bez toho, aby odvolací súd pristúpil k skúmaniu existencie a hodnoteniu ďalších predpokladov nevyhnutných pre splnenie priznania nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, zameral sa v ďalšom na podmienku vyplývajúcu z § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu a to či proti nezákonnému rozhodnutiu boli žalobcom podané všetky dostupné, riadne opravné prostriedky.

18. Zo spisu vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ zo dňa 28. júna 2017 bolo doručené do vlastných rúk žalobcu, ako obvineného dňa 4. júla 2017 a súčasne z jeho obsahu vyplýva, že obvinený, (žalobca), bol riadne poučený o možnosti podať proti časti uznesenia týkajúcej sa vznesenia obvinenia sťažnosť. Je tak možné konštatovať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo žalobcovi riadne doručené a taktiež bol poučený o možnosti podať proti uzneseniu o vznesení obvinenia riadny opravný prostriedok - sťažnosť, bol poučený i o zákonnej lehote, o mieste, kde sťažnosť môže podať, pokiaľ mieni napadnúť správnosť a zákonnosť uznesenia.

19. V prejednávanej veci nebolo sporné to, že žalobca v pozícii obvineného nepodal opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje a poukazuje na podmienku vyplývajúcu z ust. § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, v zmysle ktorej právo podľa odseku 1 (právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, vrátane nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy) možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa, pričom však nie je úlohou súdu „hľadať“ v konaní takého osobitné dôvody. Tieto musia byť tvrdené a taktiež aj jednoznačne preukázané stranou sporu, ktorá sa ich zohľadnenia dovoľáva. Ide tak o jednu z obligatórnych hmotnoprávných podmienok vyžadovaných hypotézou právnej normy pre to, aby súd vôbec rozhodoval o eventuálnom nároku na náhradu škody, resp. zaplatenie nemajetkovej ujmy spôsobenej orgánom verejnej moci. V spore žalobca nepreukázal (ani netvrdil), že mu bránil objektívne, ním nezavinené okolnosti, alebo okolnosti vymykajúce sa

konštatovaniu jeho vnútorného postoja k situácii nasledujúcej po doručení uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré by nejavili znaky z jeho strany ľahkomyselného, ľahostajného, alebo nezodpovedného, či bagatelizujúceho prístupu k vzniknutej situácii.

20. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie svojou argumentáciou v rámci odôvodnenia rozhodnutia sa zamerlal predovšetkým na konštatovanie, že v danej veci boli naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa s odkazom na poslednú vetu § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, v dôsledku ktorých nebolo potrebné trvať na zákonnej podmienke zodpovednosti štátu za škodu a to vyčerpanie riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu (pozri bod 27 odôvodnenia rozsudku), pretože i v prípade podania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, išlo by iba o neefektívny opravný prostriedok, bol by dodržaný „prílišný formalizmus“, podanie sťažnosti by bolo zbytočné. Rovnako za dôvod hodný osobitného zreteľa považoval i tú skutočnosť, že žalobca nemal ku dňu uplynutia zákonnej lehoty na podanie sťažnosti v trestnom konaní svojho obhajcu, ktorého si zvolil až po podaní obžaloby.

21. Odvolaciemu súdu je známa skutočnosť, že nie je jednotná judikatúra na zodpovedanie otázky, či v prípade rozhodovania o zodpovednosti štátu za náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy, je potrebné trvať na vyčerpaní všetkých dostupných opravných prostriedkov podľa § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu a v tejto súvislosti aj poukazuje na názorovo rozdielne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

22. Zo záverov rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/173/2015 zo dňa 26. októbra 2016, okrem iného vyplýva: „... postavenie prokurátora v trestnom konaní a jemu zverená zodpovednosť za dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, vrátane možnosti zrušiť nezákonné rozhodnutie policajta, nemá bez ďalšieho žiaden význam ani vplyv na splnenie podmienky priznania náhrady škody voči štátu vyplývajúcej z ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Zákonodarca v tomto ustanovení podmienil priznanie náhrady škody poškodenému voči štátu výslovne splnením povinnosti zo strany poškodeného spočívajúcej vo využití riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu. Ide o určitý druh prevenčnej povinnosti kladenej zákonom č. 514/2003 Z. z. na poškodeného vychádzajúci zo zásady „právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým...“ - „nech si každý chráni svoje práva“ ovládajúcej súkromné právo. Jej zmyslom je, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody, alebo aspoň zredukoval jej rozsah tým, že nezákonné rozhodnutie bude na podklade jeho opravného prostriedku podrobené prieskumu zákonnosti a prípadne zrušené príslušným orgánom v čo najskoršom možnom štádiu konania. V tomto smere pritom nie je rozhodujúce, či takýto opravný prostriedok aj bude úspešný, dôležité je len to, že poškodený využil možnosti dané mu procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie svojich práv. Keďže zákon v tomto smere nepripúšťa žiadne výnimky, uvedené platí aj pre nezákonné rozhodnutia vydané v trestnom konaní a to aj vo fáze prípravného konania. Splnenie tejto povinnosti poškodený nemôže prenášať na prokurátora a napokon už podaním sťažnosti proti vznesenému obvineniu od počiatku deklaruje svoju nevinu a nezákonnosť rozhodnutia. Opačný výklad by v podstate znamenal, že táto povinnosť sa neuplatní, pokiaľ v konaní vystupuje dozorujúci orgán štátu s kompetenciou zrušiť nezákonné rozhodnutie, čo však nezodpovedá zákonnému zneniu. Rovnako by to tiež znamenalo absolútnu pasivitu poškodeného, ktorý napriek tomu, že mal zákonnú možnosť ovplyvniť rozsahu škody, túto nevyužil, a preniesol ju na iný subjekt s odlišnými úlohami a záujmami v konaní. Súčasne by to viedlo k obchádzaniu základného procesného inštitútu, ktorým riadne opravné prostriedky sú a ktoré sú zákonom priamo určené k náprave nezákonnosti, ktorých sa poškodený podľa zákona č. 514 a z ktorých svoj nárok na náhradu škody odvodzuje...“

23. Odlišný názor vyplýva z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/65/2020 zo dňa 29. septembra 2020, podľa ktorého: „... nie je správny výklad, ktorý poskytol odvolací súd v otázke podmienenia nároku na náhradu škody podaním opravného prostriedku (sťažnosti) proti uzneseniu o vznesení obvinenia s poukazom na § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., keď tento jeho výklad je proti zmyslu a obsahu zákona, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu bola odčinená. Rozhodujúci je z hľadiska nároku, ktorý uplatnil žalobca výsledok trestného konania. I v prípade podanie sťažnosti a jej zamietnutia, rozhodujúci je z hľadiska nároku výsledok trestného konania a objektívna zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie...“

24. Po týchto rozhodnutiach bol vydaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/152/2018 zo dňa 27. októbra 2021, z obsahu ktorého okrem iného vyplýva: „... Ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) upravuje podmienky, pri splnení ktorých je možné uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Právo podľa ods. 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa...“

„... Zákonodarcu v tomto ustanovení podmienil priznanie náhrady škody poškodenému voči štátu *expressis verbis* splnením povinnosti zo strany poškodeného spočívajúcej vo využití riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu. Ide o určitý druh prevenčnej povinnosti kladenej zákonom č. 514/2003 Z. z. na poškodeného vychádzajúci zo zásady „právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým“ - „nech si každý chráni práva“ („*vigilantibus iura scripta sunt*“) ovládajúcej súkromné právo. Jej zmyslom je, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody, alebo aspoň zredukoval jej rozsah tým, že nezákonné rozhodnutie bude na podklade jeho opravného prostriedku podrobené prieskumu zákonnosti a prípadne zrušené príslušným orgánom v čo najskoršom štádiu konania. V tomto smere pritom nie je rozhodujúce, či takýto opravný prostriedok aj bude úspešný, dôležité je len to, že poškodený využil možnosti dané mu procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie svojich práv. Keďže zákon v tomto smere nepripúšťa žiadne výnimky, uvedené platí aj pre nezákonné rozhodnutia vydané v trestnom konaní, a to aj vo fáze prípravného konania. Splnenie tejto povinnosti poškodený nemôže prenášať, a napokon už podaním sťažnosti proti vznesenému obvineniu od počiatku deklaruje svoju nevinu a nezákonnosť rozhodnutia. Opačný výklad by v podstate znamenal absolútnu pasivitu poškodeného, ktorý napriek tomu, že mal zákonnú možnosť ovplyvniť rozsah škody, túto nevyužil a preniesol ju na iný subjekt s odlišnými úlohami a záujmami v konaní. Súčasne by to viedlo k obchádzaniu základného procesného inštitútu, ktorým riadne opravné prostriedky sú, a ktoré sú zákonom priamo určené k náprave nezákonnosti, ktorých sa poškodený podľa zákona č. 514/2003 Z. z. dovoľáva a z ktorých svoj nárok na náhradu škody odvodzuje...“

25. Pre nejednotnosť názorov k tejto otázke zasadlo dňa 5. mája 2022 i občianskoprávne kolégium pri krajskom súde, na ktorom bolo prijaté odporúčenie, že: „... Podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia je potrebné považovať v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. za podmienku pre priznanie nároku na náhradu škody/nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, že obvinený je spod obžaloby oslobodený alebo dôjde k zastaveniu trestného stíhania...“ a zároveň bol dňa 27. mája 2022 podaný podnet občianskoprávnemu kolégiu najvyššieho súdu na zaujatie zjednocujúceho stanoviska podľa § 17 ods. 3 písm. d/ zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

26. Odvolací súd v otázke právneho posúdenia v danej veci postupoval podľa rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/152/2018 zo dňa 27. októbra 2021 z dôvodu, že je časovo najbližšie k rozhodovaniu o odvolaní v danej veci, ako aj z dôvodu že podmienka využiť všetky dostupné riadne opravné prostriedky proti nezákonnému rozhodnutiu *expressis verbis* je upravená i v zákone o zodpovednosti za škodu (*lex specialis*).

27. Odvolací súd v predmetnej veci tak vychádzal zo zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý zakotvil osobitnú podmienku pre priznanie práva na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, spôsobenej nezákonným rozhodnutím, povinnosť podať proti takému nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok - v prípade uznesenia o vznesení obvinenia je to sťažnosť. Nesplnenie uvedenej podmienky predstavuje jedno z obmedzení uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy od štátu, spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom ako už bolo uvedené, táto zákonná úprava pripúšťa možnosť priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy i v prípade nesplnenia uvedenej podmienky, avšak len v prípadoch hodných osobitného zreteľa.

28. Výklad pojmu „prípady hodné osobitného zreteľa“ bol posúdený už niekoľko krát a je k tomu založená i konštantná judikatúra, podľa ktorej nepodanie riadneho opravného prostriedku treba skúmať buď na skutkovom alebo právnom základe, ktorý by vylučoval alebo znemožňoval podanie sťažnosti. Vždy by malo ísť o prípady, keď obvinenému, poškodenému bolo znemožnené (nemal možnosť) takúto sťažnosť podať, alebo bolo to spôsobené procesnou spôsobilosťou (pozri napr. rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/171/2009 z 29. apríla 2010, sp. zn. 5 Cdo/152/2018).

29. V nadväznosti na uvedené, je tak vždy nutné dôsledne skúmať, či v konkrétnom prípade skutočne existovali v relevantnom čase, také dôvody a okolnosti objektívneho a účastníkom konania nezavineneho charakteru, ktoré by znemožňovali, prípadne sťažili mu možnosť, využiť v rámci právneho poriadku podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktoré vnútorne považoval za nezákonné.

30. Z obsahu spisu a ani z opakovaného dokazovania pred odvolacím súdom nevyplýva, že by na strane žalobcu existovali také dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodnili záver, že nie je nutné trvať na zákonnej požiadavke vyplývajúcej z ust. § 6 ods. 2 vety prvej zákona o zodpovednosti za škodu. Súd je v rámci konania vždy povinný si ozrejmiť a skúmať dôsledne a zodpovedne, či je možné vyvodiť takú okolnosť, ktorú by mohol považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by objektívne a nezavinene ospravedlnil žalobcu z nesplnenia jednej zo základných, obligatórnych, hmotnoprávných podmienok priznania nároku na náhradu škody, v dôsledku nezákonného rozhodnutia štátneho orgánu.

31. Naopak v rámci celého konania (aj pred súdom prvej inštancie, aj pred odvolacím súdom) žalobca ani netvrdil, že by mu bránila nejaká skutočnosť, okolnosť podať sťažnosť, rovnako nepoprel, že by mu rozhodnutie o vznesení obvinenia nebolo doručené.

32. Vzhľadom na obsah výpovede žalobcu, je tak nutné prijať záver, že neexistovali také objektívne okolnosti, ktoré by mu bránili, podať riadny opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Naopak žalobca výslovne na pojednávaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že mu „v tom nebránilo nič“, len „v danom čase mal dosť povinností, nejako na to pozabudol a nevyšiel mu čas“. Uvedené potom ale vedie k záveru, že nevenovanie dostatočnej pozornosti, ľahostajnejší prístup, prípadne pozabudnutie, respektíve nevyhodnotenie dostatočnej relevantnosti, dôležitosti a závažnosti situácie a uprednostnenie iných povinností, záujmov a priorít, nie sú dostatočne ospravedlniteľným dôvodom, netrvať na zákonných podmienkach priznania uplatneného nároku. Nie sú ani relevantnými a zásadnými okolnosťami hodnými osobitného zreteľa pre to, aby bol žiadateľ o priznanie nároku na náhradu škody, či nemajetkovej ujmy, zbavený jednej z obligatórnych a zákonných povinností, ako predpokladu priznania požadovaného nároku a to povinnosti využiť zákonom predpokladaný spôsob bránenia sa proti vznesenému obvineniu, podaním sťažnosti v zákonnej lehote. Odvolací súd taktiež konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o „neefektívnosti“ podania možného riadneho opravného prostriedku a jeho úvahy o zrejmej „zbytočnosti“, je právne neakceptovateľný. Rovnako aj jeho záver o „prílišnom formalizme“, pokiaľ by mal trvať na zákonnej podmienke priznania nároku, spočívajúcej vo využití všetkých zákonom dostupných riadnych opravných prostriedkov, nie je udržateľný z hľadiska zákonnej úpravy a nemá opodstatnenie. Neprináleží všeobecnému súdu ex post, bez akýchkoľvek relevantných úvah a odôvodnenia hodnotiť, efektívnosť či neefektívnosť, prípadného použitia riadneho opravného prostriedku v inom konaní, neprináleží mu svojimi úvahami dodatočne „prejudikovať“, ako by príslušný orgán zrejme o tomto opravnom prostriedku rozhodol, obzvlášť pokiaľ ide o trestné konanie vedené zásadou oficiality. Pokiaľ žalobca považoval uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné a neopodstatnené, práve logicky možno vyvodiť, že bolo v jeho najvyššom záujme a otázkou jeho najvyššej priority, aby sa proti nemu zákonne bránil využitím možného opravného prostriedku, čím by v konečnom dôsledku aj orgánom činným v trestnom konaní jasne deklaroval svoj postoj k trestnému stíhaniu a zdôraznil svoj pocit neviny. Všetky ostatné povinnosti v prípade tak zásadného ohrozenia subjektívneho práva, spočívajúceho v hrozbe trestného stíhania, by akosi prirodzene mali mať nižšiu prioritu a je tak len otázkou vnútorného postoja žalobcu, pokiaľ vzneseniu obvinenia neprikladal dostatočnú závažnosť a dôležitosť a uprednostnil iné povinnosti, ktoré v tom danom čase mal a ako sám uviedol - na svoje trestné stíhanie „akosi pozabudol“. Pokiaľ právny poriadok Slovenskej republiky upravuje ako zákonná možnosť brániť sa proti uzneseniu o vznesení obvinenia podaním sťažnosti, nemožno tento zákonný prostriedok legitímnej obrany bagatelizovať a znižovať jeho relevanciu, ako prakticky zanedbateľnú a nepodstatnú možnosť účinne sa brániť proti vznesenému obvineniu, pretože by sa tým v konečnom dôsledku úplne poprel zmysel a účel tohto právneho inštitútu vyplývajúceho zo zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „trestný poriadok“). Ako ospravedlniteľný nie je možné prijať ani záver súdu prvej inštancie, že v prospech žalobcu vyznieva fakt, že objektívne a bez svojej viny nemohol využiť možnosť, podať sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia z dôvodu, že v danom čase ešte nemal zvoleného obhajcu v trestnom konaní, nakoľko sa nejednalo o prípad povinnej obhajoby a sám si zvolil obhajcu až po tom, čo mu bol na základe obžaloby doručený trestný rozkaz vydaný okresným súdom. Odvolací súd však konštatuje, že je právom každej fyzickej osoby zvoliť si obhajcu a to už v rannom štádiu trestného konania, teda aj v prípravnom konaní a splnomocniť advokáta za účelom efektívnej a kvalifikovanej právnej ochrany, obzvlášť v prípadoch, pokiaľ sa sám necíti dostatočne zbehlý a erudovaný v určitých

právnych otázkach. Trestný poriadok dokonca výslovne upravuje, že za včasnosť zvolenia obhajcu zodpovedá obvinený (§ 36 ods. 4 trestného poriadku). Opätovne je tak nutné skonštatovať, že úmyselné či neúmyselné zanedbanie využitia svojich práv, okrem iného aj nezvolením si včas a účinne obhajcu, nie je ospravedlniteľný dôvod pre to, aby súd zbavil žalobcu povinnosti, využiť všetky zákonom umožnené prostriedky obrany proti rozhodnutiu, ktoré považoval za nezákonné. Ani nezvolenie riadne a včas obhajcu tak nie je možné kvalifikovať ako dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 6 ods. 2 vety poslednej zákona o zodpovednosti za škodu a ani tento záver súdu prvej inštancie nie je akceptovateľný a dôvodný.

33. Právne závery prijaté súdom prvej inštancie, že existovali v danej veci a boli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, umožňujúce upustiť od požadovania jednej z obligatórnych zákonných požiadaviek a podmienok priznania nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy a to využitie zákonom prípustných riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu zo strany žiadateľa, nie sú správne a nie sú dôvodné. Nebolo preukázané v konaní, že by objektívne žalobcovi bránila nejaká ním nezavinená okolnosť, podať sťažnosť v zákonnej lehote proti uzneseniu o vznesení obvinenia a rovnako takáto okolnosť nebola tvrdená ani zo strany štátneho orgánu, ktorý by eventuálne zanedbal niektorú svoju zákonnú povinnosť (napríklad nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku, o zákonnej lehote, prípadne nesprávne uvedenie orgánu, kde by sa mohol účinne účastník konania nezákonnému rozhodnutiu brániť). Pri konštatovaní o neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, potom vyplýva záver, že nebola v prejednávanej veci naplnená podmienka a predpoklad pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 6 ods. 2 vety prvej zákona o zodpovednosti za škodu.

34. Možno potom zhrnúť, že právne a skutkové závery, na základe ktorých súd prvej inštancie priznal žalobcovi 2.300,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, neboli vecne správne a preto odvolací súd, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, pretože neboli splnené zákonné podmienky, ktoré sú predpokladom jej úspešnosti. Vzhľadom na uvedený záver odvolací súd sa ďalšími odvolacími dôvodmi týkajúcimi sa primeranosti priznanej výšky nemajetkovej ujmy a jej príslušenstva nezaoberal a nevysporiadaval sa s nimi.

35. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok v jeho meritórnom výroku, rozhodol i o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania.

36. O týchto rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1, 2 CSP tak z toho dôvodu, že žalobca v konaní o sumu 3.000 eur,- nebol úspešný, jeho žalobe nebolo vyhovené ani z časti, preto celý procesný úspech prináleží žalovanému v prvoinštančnom aj v odvolacom konaní, keďže konanie pred súdom prvej inštancie ako aj pred odvolacím súdom, tvoria jeden celok a rozhodujúcim pre určenie úspechu v konaní je rozhodnutie odvolacieho súdu. Žalovanému vznikli trovy konania v súvislosti s účasťou na pojednávaníach, tak pred súdom prvej inštancie ako aj pred odvolacím súdom, ktorých nárok mu odvolací súd priznal a s poukazom na pomer úspechu sporových strán, uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ako procesne úspešnej strane v konaní, pričom nevzhladol na žiadne dôvody osobitného zreteľa, ani sporových strán, ani v charaktere v sporu. (pozri výrok II. tohto rozsudku).

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.